

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**HORATII TVRSELLINI || ROMANI || E SOCIETATE IESV ||
LAVRETANAE HISTORIAE || LIBRI QVINQVE. ||**

Torsellini, Orazio

Romae, 1597

Cap. 5. Demigrat ex illyrico ingenti cum luctu Dalmatarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64112](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64112)

thum spectatæ fidei, virtutisque viros rem perspectam, ac testatam attulisse. Exciuit ea fama non Illyricos solum remotiores; sed Istros, Croatas, Bosnios, Seruios, Epidaurios, cæterosque eius tractus longe, ac late patentis populos, ad tantum miraculum, donumque visendum. Multis quoque eorum præsens Virginis auxilium in dubijs, aduersisue rebus oblatum augebat in dies celebritatem loci. Enimuero Illyrici sacra Domus accolæ gaudere concursu populorum: gestire suam regionem apud exterarum gentes, ac nationes ingenti gloria esse: credere se diuino iudicio cæteris gentibus esse prælatos, humanæ arrogantia vitio, cælestia dona meritis hominum magis, quam Dei benignitate æstimantis.

Demigrat ex Illyrico ingenti cum luctu Dalmatarum. Cap. V.

CAETERUM haud quaquam diuturnum gaudium, ac donum Illyricis fuit. Quadriennio non toto (de-
erant quippe menses quinque) interiecto, sacrosancta ædes ex ipsorum finibus cessit. causa in incerto est; alij aliam tradunt. Ergo siue quod ab accolis minus impense, quam dignum erat, coleretur; seu quod ab initio ad breue illius gentis solatium Beata Maria diuersorium ibi potius, quam domicilium collocasset; siue vt Italiam Christianæ religionis arcem bellis, cladibusque afflictam præsentem refoueret ope, repente Dalmatis nil tale opinantibus, cæleste munus aufertur: deferturque in Italiam, haud maiore Italicorum bono, gaudioque, quàm Dalmatarum damno, atque luctu. Namque vbi diuinum illud pignus augustissimamque Deiparæ cellam alio auctam fama vulgavit; enimuero Tersactenses, finitimosque circa populos tam inopinatæ rei admiratio ingenti stupore defixit. Inde sanctissimæ domus desiderio stimulante, lymphati discurrere: concessum ademptumque à

*Anna. Flure.
Hier. Ang.*

C Deo

Deo mūnus, quacunq̄ue eorum patebat regio, oculis diu,
 ac voce quæritare. Posteaquam id nusquam apparebat,
 nec quo tandem migrasset, constare poterat; promiscua
 virorum, mulierumque multitudo orbitatis dolore ista
 mœstum paulisper silentium tenuit. Tum vero emerso ab
 stupore animo, effusi simul omnes in lacrymas, querelas-
 que ingens suæ gentis vulnus prodere infinita lamenta-
 tione coeperunt. Nimirum illud cæleste donū ipsi ostē-
 sum, alijs traditum. Illud Dalmatiæ perfugium, illud æ-
 grorum auxilium, illud miserorum solatium, illud decus,
 ac præsidium nationis sibi ereptum: talem patronam Dal-
 matis, talem tutelam ademptam finitimis gentibus. Vti-
 que ipsos indignos tali pignore fuisse; minore id ab se re-
 ligione, minore studio quam par foret, cultum; sed quam
 tandem ubiuis gentium religionem, quod studium, quem
 cultum cælesti illi, præcellentissimoque dono parem esse
 posse? hæc si causa mutandæ sedis fuerit, ubicunque con-
 federit, subinde sedem mutandam fore. Hæc, & alia pro
 se quisque memorant, quæ præsens damni sensus, dolor-
 que subijcit haudquaquam relatu facilia scribenti. Ad
 vltimum lamentandi defatigatione magis, quam satieta-
 te victi, ad Frangipanium frequentes coeunt; integrato-
 que fletu, auxilium ab eo, & consilium petunt. Ille, & si
 communi vulnere ictus, mœstusque plusquam pro virili
 parte, egebat ipse solatio; vicit tamen animum, & mœro-
 re dissimulato, populi luctum sua autoritate, sapientia-
 que absterfit. Graue utique damnum acceptum esse, &
 quo vix maius vllum accipi potuerit ab irato Deo: ut nul-
 læ lacrymæ, nulli gemitus, eiulatusue exhaurire animi
 dolorem queant. Caterum immerito ipsos tantopere
 queri. Cælestis doni vsuram à Deo datam nulla præsti-
 tuta die. Proinde non esse cur quererentur repetitam,
 cum voluisset is, qui dedisset. Quin potius grates age-
 rent numini de concessō aliquot annis vsu tanti, ac tam
 frugiferi pignoris; & præsens incommodum præteritorum

commo-

commodorum memoria compensarent. Porrò daturum se operam, vt ademptum diuini muneris fructum aliqua ratione reuocet, tantique boni desiderium leniat. Quippe in ipsis sanctissimi facelli vestigijs consimilem ædem B. Virgini excitaturum: quæ simul posteris tantæ rei monumentum foret, simul ipsis tam grauis damni solatium. Confidere vtique se, etsi absit natalis Domus B. Mariæ, eius opem non defuturam. Nec Prætoris dicta magnificentiora factis fuere. Paucis annis, ipsius ære, sumptuque noua ædes Deiparæ dicata in iisdem stetit vestigijs. Templum in super ædi circumdatum est opere, cultuque magnifico. Quod hodie exstat haud clarius Frangipaniorum munificentia, quam tanti miraculi monumentum. Nec vero conditoris vocem B. Virgo irritam esse passa. crebra inibi deinceps edita miracula, & illam sedem Deiparæ cordi esse; nec eius Illyricis deesse præsidium satis ostendunt. Id templum hodie Franciscanis, qui ab Obseruantia nomen accepere, commissum est, celebritate, ac fama illis locis clarum. Cæterum ea res Dalmatis Nazarenæ domus desiderium, non tam expleuit, quam accendit. Namque ab eius discessu annus iam agitur trecentissimus: Et tamen illi adhuc tanti erepti boni memoria, haud secus, ac recenti vulnere, ingemiscunt. Argumento est, quod cateruatim quotannis transmissio Adriatico mari, Lauretum ventitant, non magis B. Mariæ incunabula venerantes, quam orbitatem lamentantes suam. Quorum solemnæ illæ voces, REVERTERE AD NOS MARIA, REVERTERE, haud parum ostendunt, eorum desiderium æternum fore, cum trecentorum annorum spatio nulla sit lenitum ex parte. Eadem porro voces testes haud dubiæ sunt Nazarenæ domus ex Illyrico in Italiam asportatæ.

Dalmatarum
desiderium
Sacros. Do-
mus.